

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 21. května 2010 (27.05)
(OR. en)**

9838/10

LIMITE

**PROCIV 68
JAI 436
COCON 26
SAN 118
SOC 353
COHAFA 45
COTER 41
ENFOPOL 136
COSDP 426**

POZNÁMKA K BODU „I/A“

Odesílatel: Generální sekretariát

Příjemce: Coreper/Rada

Č. předchozího
dokumentu: 9736/10

Předmět: Návrh závěrů Rady o psychosociální podpoře v případě mimořádných událostí
a katastrof
– přijetí

1. S ohledem na jednání na semináři věnovaném psychosociální intervenci při mimořádných situacích a katastrofách, který uspořádalo předsednictví ve dnech 8. a 9. února 2010 v Madridu, vypracovalo předsednictví návrh závěrů Rady.
2. Tento návrh závěrů Rady projednala ve dnech 17. března a 14. dubna Pracovní skupina pro civilní ochranu. Dne 12. května 2010 dosáhla pracovní skupina dohody o znění uvedeném v příloze.

3. Na tomto základě se Výbor stálých zástupců žádá, aby Radu vyzval k přijetí závěrů uvedených v příloze jako bodu „A“ pořadu jednání na některém z nadcházejících zasedání a k zařazení těchto závěrů do zápisu z jednání.

Návrh závěrů Rady o psychosociální podpoře v případě mimořádných událostí a katastrof

1. **S ohledem na** rozhodnutí Rady ze dne 8. listopadu 2007 o vytvoření mechanismu civilní ochrany Společenství (přepracovaný mechanismus)¹;
2. **s ohledem na** rozhodnutí Rady z 5. března 2007 o zřízení finančního nástroje pro civilní ochranu, který je v platnosti do 31. prosince 2013²;
3. **poukazujíc na skutečnost**, že mezinárodní orgány a iniciativy, včetně Světové zdravotnické organizace, Výboru pro mezinárodní účetní standardy, NATO, projektů Sphere a EU-TENTS, řešily v posledních desetiletích otázku předcházení rizikům a katastrofám tím, že podpořily a doporučily používání opatření pro rozvoj osobní a společenské odolnosti vůči hrozbám a katastrofám³;
4. **poukazujíc** na existenci empirických důkazů svědčících o tom, že osoby zasažené katastrofou mohou trpět psychosociální zátěží, která má vliv na jejich zdraví i na zdraví jejich společenství⁴;
5. **uznávajíc**, že členské státy používají v souvislosti s mimořádnými situacemi a katastrofami různé modely psychosociální podpory;

¹ Úř. věst. L 314, 1.12.2007, s. 9.

² Úř. věst. L 71, 10.3.2007, s. 9.

³ Odolností se rozumí schopnost jednotlivce i společnosti přiměřeným způsobem reagovat na nepříznivé situace.

⁴ Galea *et al.* Epidemiologic Reviews (2005); Norris *et al.* Psychiatry (2002); Fraguas *et al.* (2006), Gabriel *et al.* (2008), Whalley a Brewin (2007).

6. **domnívají se**, že za účelem usnadnění rychlé a efektivní obnovy normálních podmínek by se měl zohlednit zásadní význam psychosociální podpory v každé jednotlivé fázi následující po katastrofě (kritická fáze, střednědobá fáze a dlouhodobá fáze), jakož i důležitost včasné psychosociální podpory, která může pomoci lépe se vyrovnat s danou situací; **uznávají** mimoto, že různé podskupiny obyvatelstva mohou prožívat vliv psychosociální zátěže různými způsoby a v odlišných časových intervalech a že zatímco některé osoby mohou v obdobích tísně potřebovat psychosociální podporu, u jiných osob může být zapotřebí především důkladnějšího posouzení psychického stavu a léčby;
7. **uznávají**, že pracovníci záchranných služeb a další kategorie zaměstnanců přítomných na místě mohou rovněž v důsledku práce v mezních situacích trpět negativními psychosociálními příznaky a že je proto důležité pro ně vytvořit programy (v oblasti prevence, odborné přípravy, rehabilitace) s cílem zvýšit jejich odolnost a posílit jejich schopnost zotavení;
8. **zdůrazňují** význam psychosociální odborných znalostí při poskytování poradenství orgánům, které řídí zásahy při mimořádných situacích, ohledně psychosociálního dopadu, který jejich rozhodnutí mohou mít na postižené skupiny osob;
9. **vyzdvihují** význam zajištění profesionálních multidisciplinárních psychosociálních týmů, které mohou při plánování v oblasti mimořádných situací a katastrof zahrnovat také specializované dobrovolníky, s cílem umožnit uceleně reagovat na veškeré psychosociální potřeby jednotlivých zasažených skupin;
10. **vyzdvihují**, že v dnešní globalizované společnosti mohou mnozí lidé zažít mimořádné situace či katastrofy mimo svou zemi nebo daleko od místa svého bydliště, což pro ně znamená další obtíže, neboť neznají místní jazyk, zvyklosti a kulturní proměnné, a ztěžuje to situaci nejen jim, nýbrž i místním orgánům, které mají dotyčnou mimořádnou situaci řešit;
11. **zdůrazňují**, že je užitečné disponovat systémy a postupy, jež při mimořádných situacích usnadňují a posilují mezinárodní spolupráci v oblasti psychosociální podpory, a to zejména na úrovni EU;

12. **opětovně poukazujíc** na skutečnost, že za ochranu svých občanů jsou primárně odpovědné členské státy a že cílem činnosti Evropské unie je jejich konání podporovat a doplňovat, a to mimo jiné za účelem zvýšení odolnosti jednotlivců i společenství vůči hrozbám a katastrofám;
13. **zdůrazňujíc**, že při poskytování psychosociální podpory je důležité dodržovat lidská práva a zvyšovat kulturní povědomí;
14. **berouc na vědomí** jednání na semináři o psychosociální intervenci při mimořádných situacích a katastrofách, který uspořádalo předsednictví ve dnech 8. a 9. února 2010 v Madridu;

RADA EVROPSKÉ UNIE,

15. **vyzývá** členské státy, aby v rozsahu, v jakém si to vyžadují jejich systémy civilní ochrany a dalších příslušných orgánů:
 - a) usilovaly o začlenění psychosociální podpory do jednotlivých fází řízení rizikových a mimořádných situací (prevence, intervence a rehabilitace);
 - b) usnadňovaly a podporovaly rozvoj odolnosti jednotlivců i společenství za využití programů sociální prevence v zájmu posílení schopnosti skupin zasažených katastrofami;
 - c) podporovaly začlenění zvláštních skupin nebo odborníků v oblasti psychosociální intervence do systémů reakce na mimořádné situace stanovených v rámci plánů civilní ochrany na jejich jednotlivých úrovních (místní, regionální, celostátní) za účelem usnadnění koordinace jejich činnosti s činností ostatních operativních skupin nebo orgánů na úrovni ústředí nebo na místě, s nimiž mohou přijít do styku;
 - d) podněcovaly rozvoj integrovaných programů pro zvládání zátěžových situací, které umožňují odpovídající psychosociální odbornou přípravu zaměstnanců jednotlivých záchranných služeb (požární služby, policie, zdravotní služby atd.) a podle potřeby i dalších kategorií zaměstnanců za účelem:

- zvýšení jejich schopnosti psychosociální sebeochrany a schopnosti zvládat stres v mezních situacích;
 - stanovení základních pojmů psychosociální podpory zaměřené na zlepšení jejich výkonnosti při záchranných akcích a péči o oběti;
- e) braly v úvahu střednědobou a dlouhodobou psychosociální rehabilitaci z hlediska různých aspektů společenského života a rozvinuly multidisciplinární programy napříč vzdělávacími, zdravotnickými a institucionálními činnostmi a aby aktivně zapojily jednotlivá odvětví, u nichž je pravděpodobné, že byla zasažena katastrofou, jakož i místní organizace (sdružení dobrovolníků atd.);
- f) do oblasti řízení rizik začlenily do programů na místní úrovni rovněž specifické programy zaměřené na vnímání rizik a sdělování rizik;
- g) začlenily do veškeré psychosociální podpory poskytované v této oblasti hodnotící a monitorovací činnosti;

16. Vybízí Komisi, aby:

- a) zajistila, aby za účelem zvýšení psychosociální odolnosti byly psychosociální aspekty začleněny do mechanismu civilní ochrany Společenství, včetně programu zaměřeného na výměnu odborníků;
- b) aktualizovala programy odborné přípravy stanovené v tomto mechanismu tak, aby v rámci stávajících kurzů odborné přípravy zahrnovaly i novou psychosociální tematiku;
- c) umožnila zařadit do databáze odborníků v rámci mechanismu rovněž odborníky v oblasti psychosociální podpory tak, aby byli v případě potřeby k dispozici pro intervenci v rámci mechanismu;

- d) usnadnila vytváření sítě odborníků v oblasti psychosociální podpory v rámci mechanismu s cílem posílit a podpořit jejich působení v oblasti poradenství, odborné přípravy, výzkumu a výměny zkušeností a informací, atd.;
 - e) společně s členskými státy a při zohlednění stávající práce v této oblasti dále zkoumala potřebu a případnou přidanou hodnotu vypracování hlavních směrů EU v oblasti psychosociální podpory.
-